

Probouzím v lidech jejich mise

 rozhovor s členem lektorského sboru Pierrem Nadaud

Comment ça va?

Mám se dobře. Děkuji.

(Po neúspěšném pokusu udělat na Pierra dojem francouzštinou redaktorka přepíná do češtiny.) Jak se cítíte na Mladé scéně v pozici lektora?

Velmi příjemně. Diskuse včera probíhala v krásné atmosféře. Jsem rád za to, jak se postupně proměňují generace. Jsem tady dvacet let a vidím rozdíly ve třech generacích. Když jsem přišel do Česka, generace mladých lidí ještě neměla takový zvyk se veřejně vyjadřovat. Ale teď už vaše generace a i ta předchozí ano. Je to pro mě změna života. Prostředí.

V čem ta změna podle vás spočívá?

Doba je otevřenější, lidé se vyjadřují k tomu, co zažívají. Dříve se říkaly jen objektivní pravdy a zbytek se nechával pro domácnost a soukromí. Ale teď už lidi dokážou vyjádřit i subjektivní prožitek, vložit ho do slov. Protože vědí, že ten komunikovaný, navzájem sdílený subjektivní zážitek vytvoří objektivní názor. Je to důkaz politické a demokratické vyspělosti.

Jste vedoucím Ateliéru fyzického divadla na brněnské JAMU. Co se vám na akademické půdě líbí?

Jednak pracovní prostředí je na JAMU velmi příjemné, protože tam není obrovská skupina. Známe se dobře a vycházíme spolu. Je to obohacující prostředí jak pro studenty, tak pro nás učitele. Co mě zajímá v učení a vedení ateliéru je rozhodně mezigenerační setkání, setkání různých národností, lidí, kteří mají různé mise - třeba i jinou, než mám já. A mojí úlohou je, aby ti lidé v sobě probouzeli své mise.

Co si pod pojmem mise máme představit?

Životní směr, poslání, i to, po čem člověk volá v umění a to, co předá.

Vystudoval jste filozofii v Lyonu a Paříži. Jaká byla cesta od filozofie k nonverbálnímu divadlu?

Už v Lyonu jsem dělal na fakultě amatérské divadlo. Jako většina lidí jsem začal dělat činohru, protože když jste inte-

lektuál, filozof, tak si myslíte, že kromě textu není nic jiného. Vždycky jsem měl chuť dělat tance, ale nikdy jsem to nepropojil s vystoupením, to byla jen radost. Pokračoval jsem v Paříži a v Brně, kde jsem pracoval. Měl jsem finanční prostředky, tak jsem toho využil a nastoupil jsem na HAMU. A v Praze jsem pochopil, že můžu propojit pohyb a filozofické otázky a díky různým tanečním skupinám jsem poznal, že může být i jiný pohyb než taneční.

Kdy jste přijel do ČR?

V roce 1996 jsem přijel do Brna, kde jsem strávil dva roky, pak rok v Olomouci, pak jsem jel do Prahy studovat HAMU.

Přemýšlíte jinak ve francouzštině než v češtině?

Určitě. I v angličtině jinak. Mám pocit, že když jsem přijel do Čech, hodně jsem se krmil slovy. Opřel jsem své poznání o slova. Ale čím dál více mi jde o věci a pozorování reality. Dřív mi přišlo zajímavé ptát se na původ slov. Ale teď nejdřív pozoruju věci a pak to vyplyne. Slova potřebujeme, ale jazyk je nástroj ne cíl pozornosti.

Můžete nám prozradit, na jakém představení v současnosti pracujete?

To nemůžu a nechci, protože potom o tom mluvím všude, rozebírám témata a pak už to moc vyvětrá. To, na co se teď nejvíce zaměřuju, je taková rekonstrukce ateliéru. Pracovali jsme na tom rok a půl a máme radost z výsledků, jak jsme se osvobodili a jak jsme si ujasnili mise, co máme dělat a proč to děláme. To je věc, která mi teď bere nejvíce času.

Rozhovor pokračuje na straně 16...

Bezejména, Gymnázium a SOŠPg Liberec: Zimní bitva

Manipulaci můžeme vidět úplně všude

Soubor v podstatě hned po skončení druhého představení vyběhl ven. Díky absenci rekvizit uklízet nemusí, a tak jsme rozhovor udělali na sluníčku se zmrzlinou v ruce (tu mi dokonce soubor koupil).

Zvuky hromadného lízání

Proč jste sáhli zrovna po této předloze, proč Zimní bitva?

Káťa: Knížku nám přinesla Slávka (Miloslava Čechlovská, režisérka, pozn. red.).

Lukáš: Ale to téma se nám hned zalíbilo.

Miloslava Čechlovská: My jsme si řekli, že po loňské inscenaci už nikdy nebudeme hrát nic vážného. Tak proto. (smích)

V jaké době se to podle vás odehrává?

Kuba: Předloha je sci-fi, my jsme to téma nezasadili do žádné konkrétní doby, ale spíše do široké škály časů: od historie do budoucnosti. Zásadnější je pro nás ta tematická rovina.

Vnímáte téma jako aktuální?

(Soubor je lehce vyčerpán, ticho, ozývají se jen zvuky lízání zmrzliny. Po chvíli se ozývá odvážná Bára.)

Bára: Určitě to vnímám jako aktuální, vzhledem k tomu, že podobně je možné si představit spoustu vládnoucích systémů na světě.

Lukáš: Manipulaci můžeme vidět úplně všude a nemusíme chodit ani nikam daleko.

Kuba: V naší inscenaci je to samozřejmě nadsazené, přesto je možné vidět podobné systémy třeba v Číně nebo v Rusku.

Žijeme podle vás v totalitě?

Miloslava: Zatím ještě ne.

A hrozí nám to?

Soubor: Spíš jo.

Miloslava: To se uvidí. Podle vývoje demonstrace v neděli (smích).

Káťa: Přijďte na Letnou! (smích)

V inscenaci jsou jakési lidsko-psí bytosti. Co jsou zač?

Kuba: V předloze jsou psolidi – u nás znázorňují tajnou policii, hlídací psy. V předloze jsou navíc koňolidi, ale ty jsme vynechali, jinak by to bylo moc dlouhé.

Lukáš: Důležité je zmínit, že jsme z předlohy vycházeli dost volně, šlo nám spíš o téma, kdybyste si přečetli předlohu, asi byste zjistili, že objevíte úplně něco jiného.

Miloslava: Předloha je skvělá (Zimní bitva, Jean-Claude Mourlevat, pozn. red.) a v každé kapitole je spousta objevných témat k zamyšlení.

Jak probíhal nácvik choreografií?

(smích)

Kuba: Pracujeme tak, že se rozdělíme na dvě skupiny po pěti lidech. Obě něco vymyslí a potom si to vzájemně předvedeme a do samotné inscenace použijeme, to co se nejvíce povedlo. Při nácviku závěrečné bojové choreografie jsme vycházeli z nás všech, každý přinesl jeden pohyb, který jsme se poté snažili naučit.

Bára: Hodně z nás dřív chodilo do tanečních souborů, takže choreografické zkušenosti máme. Problém s tím určitě nebyl.

Jak dlouho trvala příprava celé inscenace?

Kája: Už sedm let děláme každý rok novou inscenaci, tím pádem každá zabere přibližně jeden školní rok. Většinou se ale stane, že v lednu nebo v únoru uděláme víkendové soustředění, protože nestíháme (smích). Ale to je na tom to pěkné, celý půlrok se nimráme v tom tématu a vybíráme z toho hlavní klíče, hlavní nositele témat a teprve poté skládáme samotnou inscenaci. To je taky důvod, proč je nám to tak blízké a proč všichni rozumíme tomu, co hrajeme.

Lukáš: Dá se říct, že to děláme dva dny nebo celý rok (smích). Tématem se zabýváme dlouho, ale samotné scénické provedení vznikne za dva dny.

Na konci zpíváte písničku, v jakém je jazyce?

Soubor: Jidiš.

Vít Zborník

Věčné téma totalita

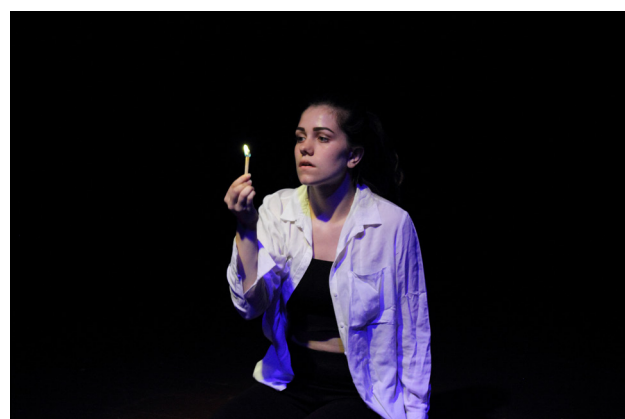

Je pozoruhodné, jak právě dnes rezonuje mezi mladými lidmi, kteří vyrůstají v době demokracie, téma totality a manipulace. I na tomto festivalu se objevuje v nejrůznějších podobách, a formách. Liberecký soubor Bezejména se inspiroval knihou Jeana-Clauda Mourevata *Zimní bitva*, která téma dystopie obrací ze všech možných stran. Základní struktura všech totalitních systémů, ať už vycházejí z reality či fikce, je v mnoha rysech podobná. Takže i tato dílčí inspirace objemnou knihou nebrání základní srozumitelnosti příběhu – staví proti sobě skupiny vládnoucí a utlačované, kteří se proti temnotě a teroru bouří. Soubor v provedení neplýtvá slovy, nastiňuje jen základní dějovou linii, takže mnohé zápletky divák pouze tuší či si interpretuje po svém. V krátkých epizodách, kdy se opakovaně vracíme do vězeňské kobky, jsme konfrontováni s různými prostředím a akcemi jednotlivců, pokusy o vzpouru, krutostí šelem „člověkopsů“, tedy služebníků režimu. Rafinovanost totalitního režimu pro nás, kdo jsme jej zažili, spočívala především v tom, že promyšleně pracoval se způsobem trestů. Člověk si neustále musel být vědom toho, že za jeho rozhodnutí a činy mohou být potrestáni jeho blízcí. Právě to je jeden ze silných momentů, který se objevuje i v této inscenaci. Za hrdinku, které se podařilo uprchnout z převýchovného ústavu, zaplatí životem její kamarádka.

Scénická forma ztvárnění příběhu – či možná spíše – určitých ideí, je sympatická tím, že si vystačí s minimem scénických prostředků. Scéna je prázdná, veškerou akční scénografii, jednotlivá prostředí, vytvářejí herci svými těly a pohybem, který je spíše stylizovanou taneční choreografií. Herci oblečení v černých legínách (dívky navíc v černých podprsenkách lambadách), postavy člověkopsů pak polonahé. Důležitou roli v kostýmech hraje bílá košile jako příznak lidskosti (zahalení zde spíše symbolické nahoty). Košile, které mají na sobě na rozdíl od dozorců chovanci převýchovného ústavu, signalizují jistou civilizovanost, ale také jakési stigma (uprchlá hrdinka je vyzvána, aby si kvůli „neviditelnosti“ košili sundala). Na konci symbolizují košile vzpomínku na padlé a přihlášení se ke vzpouře. Tomu odpovídá závěrečný (krásně sborově zazpívaný) chorál židovského autora Yosefa Hadar *The White Rainbow*, vyjadřující společnou víru k vítězství dobra nad zlem.

Za pozornost bezpochyby stojí pohybové kolektivní ztvárnění rozmanitých situací (dril chovanců ústavu, štvance uprchlých zdivočelými člověkopsy, mechanická práce na poště, i závěrečná prezentace společné revoluční myšlenky). To vše ovšem divák, který knihu nečetl, vnímá spíše intuitivně. Ne vždy je jasné, kdo je kdo, a také linie jednotlivých nitek příběhů se lehce rozplývají. V celkovém dojmu z inscenace, která má v sobě zvláštní drsnou poetičnost, to však nevádí.

Jana Soprová

pohyb zpěv
rytmus ou
alternativní neukončené
bradavky krásný hon
imprese emoce plakát
tanec

My...? ZUŠ ROžnov pod Radhoštěm: Dokola'že

Jsme pod tlakem ze všech stran

Co děláte, když vás bolí hlava?

- Nic.
- Vezmu si ibalgin.
- Já piju.
- Já taky.
- Já taky piju.
- Napiš, že pijeme.

Co pijete?

- Vodu.
- Dva rumy.
- Hruškovici, slivovici.

Proč se vaše inscenace jmenuje Dokola'že?

Mája: Za prvé jsme se snažili udělat koláž, takže: do koláže. Také jsme se snažili ukázat, že je to pořád všechno dokola. Dokola, že? Proto je tam taky ta čárka. V závěrečné scéně se říká: "Další prosím!", protože je to koloběh, který se opakuje. Nela: Název na plakátu je špatně, někdo tam napsal čárku (Dokolá'že), má tam být jen: Dokola'že.

Co je pro vás hlavní téma?

Nela: Chtěli jsme tam mít téma nátlaku, člověk by se měl spíš rozhodnout sám, ale někdy potřebuje klid, zatímco se na něj odevšad valí informace.

Kuba: Také o tom, jak těžké je se rozhodnout sám, a že to někdy vůbec nejde.

Mája: Protože je na nás kladen nátlak ze všech stran a my potom nevíme, co si máme vybrat. Ten nám říká to, ten zase ono a v televizi říkají něco jiného a my potom nevíme, co dělat.

Nela: Někdy už může být možná i pozdě.

Kája: Nezaměřovat se jenom na farmácii, ale vzít si také něco z alternativ.

Jak jste tvořili jednotlivé situace v inscenaci? Používali jste improvizaci?

Štěpán: Většinou jo, vymysleli jsme modely situací, kterým se chceme věnovat. Během procesu vznikají i zanikají nové situace, ale potom improvizujeme a pak z toho vzniknou nějaké stabilní situace.

Proč jste se rozhodli pro autorské divadlo?

Mája: Teď už je to asi potřetí, co jsme takto v podobném skupinovém složení a pokaždé jsme dělali autorské divadlo a zatím jsme si říkali, že v autorském divadle je pořád co zkoušet. My si to raději chceme vyzkoušet, než hrát něco podle napsaného scénáře.

Kuba: Navíc v průběhu procesu tvorby divadla to nemáme tak, že bychom si vybrali stabilní téma, a to dále rozvíjeli, ale většinou to téma projde procesem vývoje a může to skončit úplně u jiného tématu. Už v diskuzi jsme říkali, že jsme začali s tématem strachu, které se vyvinulo v tohle představení. Ten samotný strach se přeměnil do něčeho úplně jiného. Kdybychom si na začátku vybrali představení, které odpovídá tématu, tak by nemuselo reflektovat všechny aspekty, které jsme chtěli vystihnout.

V jakém prostoru inscenaci hráváte?

Nela: V ZUŠkovém sále, který není vůbec vybavený a je malý.

Mája: V podstatě jenom na pódiu.

Kuba: Jak jsme měli tu plachtu, tak to je pořád velké oproti tomu, kde normálně hrajeme.

Vedoucí souboru: Hlavně je to hudební sál, takže nemá oponu, nemá tahy ani divadelní vybavení, je primárně určen pro koncerty.

Prášky nebo alternativní medicína?

Kuba: To je to, co jsme právě nechtěli úplně říkat!

Kája: Oboje.

Kuba: Je otázka, jestli se dá vnucovat náš názor někomu dalšímu.

Matěj: Všeho moc škodí.

Veronika Zárubová

Mozkomor světa reklam

Rožnovský soubor My...? si vzal jako inspiraci současnou situaci, v níž se pohybujeme všichni, a každého z nás to tedy tak či onak poznamenává. Na internetu, dnes najdeme odůvodnění jakéhokoli názoru, před tsunami informací, které se na nás valí ze všech stran, nestačíme uhýbat. Jak se v takovém světě vyznat? Jak zůstat nepoznamenán? Výchozím bodem pro koláž týkající se našich dennodenních problémů a hledání těch nejjednodušších řešení se pro soubor stala oblast zdraví, a dva protichůdné názory na léčbu, ale troufám si říci, i na život. Pohled racionální a duchovní. Ale ani jeden z těchto pohledů není samospasitelný, zvláště když víme, že i seriózní lékařské diagnózy a předepisování léků může být kontaminováno pragmatickým doporučováním léčiv od konkrétních firem, na druhé straně ezoterický přístup, u něhož víme, že se mezi léčiteli najdou skuteční mistři, ale i šmejdí využívající lidské důvěřivosti. Na počátku představení vidíme oběť sedící na předscéně, a nad ní tři „sudičky“ - různé lékařské mágy (trochu to připomíná sročení doktorů u Molierova Zdravého nemocného), kteří vyslovují nemilosrdné diagnózy. Tvar koláže, v němž se prolínají videoreklamy na rozmanité léky, diskuse účastníků televizních debat, hájící jeden přes druhého správnost právě jen těch svých ideí, a scénky jako by vzaté z reálného života (které však mají náběh z jakési černé grotesce, prezentující absurditu dneška), je určitě dobrý nápad. Jaksi však chybí potřebná přiznaná nadsázka, spíše máme pocit, že jde o kumulovanou zprávu o zoufalství, z něhož není úniku. A herecké akce, bizarní postavy a jednoznačně negativní pohled prakticky na všechny a na vše nedává divákovi možnost ztotožnit se s jakoukoli postavou, a nesměruje ani k náznaku řešení, či jakékoli katarzi. Nejblíže asi máme k postavě holčičky, která se intuitivně chová normálně, ale zůstává bezmocná vůči zcela necitlivým rodičům. Bezpochyby nejvíce asi utkví v paměti scény, kdy se dítě marně dožaduje toho, aby mu matka dala v noci napít, či když se brání spaní na nepohodlném lehátku tím, že si lehne na zem, nebo vyžaduje vypnutí televize. Je to zkrátka stále Dokola, že? Celkovému tvaru neprospívá herecká nejistota, kdy si nejsme jisti, nakolik jsou akce improvizované. A tak i drobné prodlevy narušují rytmus, a tak i soustředěnost diváků. Nicméně, nápad samotný nebyl špatný, a stojí za to na celku ještě zapracovat. Protože zobrazení světa, který nás obklopuje, a snaží se s námi různými způsoby manipulovat, vmlouvat se rozmanitými, protichůdnými názory, v nichž se téměř každý člověk začne cítit nejistě a zmateně, je dneska tématem číslo jedna (stačí se rozhlédnout). Navíc inscenace nakousla množství dalších neuralgických bodů dneška: nekomunikace v rodině, neschopnost udržet si vlastní názor, přepracovanost, a v důsledku až jakési hromadné zblblnutí; tedy témat, která by rozhodně stála za rozpracování.

Jana Soprová

rekonvalescence
zmatek
žaludek
nátlak
improvizace
marmeláda
kocovina
zajímavé
úžasný
bizar
nevím
rozpačitá
bacily
ovečka
mindfuck
prášky

Vytrženo z diskuse

Zimní bitva

Měla jsem problém s chytáním děje, nerozuměla jsem ně- kterým názvům míst a skupin. Zaujala mě celková dynamika skupiny, představení mělo rytmus. Dějová linie pro mě nebyla nakonec tak důležitá, v dobrém ji přebila dynamika. --- Po po- hybové stránce to bylo nádherné. --- Líbila se mi práce s pro- storem, soubor fungoval jako skupina. --- Strašně se mi líbil pohybový projev, jak s lehkostí a ladně padali a zvedali se. --- Líbila se mi chytlavá hudba. --- Představení mi uteklo hrozně rychle, hodně mě zaujalo. Občas jsem měla trochu problém s rozeznáním postav, chvíli mi trvalo, než jsem se zorientovala. --- Příběh byl dostatečně srozumitelný, vadilo mi, že jsou tam vynechané pasáže z knihy, ale to jinak nejde. --- Trochu mi chyběla na začátku historie, jak to celé začalo, ale aspoň mě to podnítilo k přečtení knížky. --- Knížku neznám a měla jsem problém se zorientovat v postavách a na konci jsem si nebyla jistá, co se stalo. --- Námět totalitního režimu byl zřetelný, ale myslím, že příběh je docela barevný a každý divák tam může najít nové skryté symboly a významy.

Pierre Nadaud: Herci stojí na jevišti a vidíme do jejich srdcí a citů, ocenil jsem i krásný lyrický zpěv. Děj je v pohybu. Je tam téma totality a manipulace? Ptal se soubor důsledně, v čem spočívá manipulace? Jaké mají postavy záměry a motivace? I zlo má své motivace, nemusí být racionální, ale existují. A když je známe, můžeme se dívat do duše totalitního režimu. Soubor by mohl možná hodit příběh úplně přes palubu.

Jakub Čermák: Pro mě byl silný začátek v ústavu, kde se po- dařilo rychle a sugestivně vytvořit atmosféru, vnitřní pravidla a podobně. Tady jsem viděl vnitřní téma, totalitní instituci, vzpomněl jsem si na Příběh služebnice a další podobné seriá- ly a filmy. Ale měl jsem pocit, že by se dalo více „ujet“ na tom, co vás na tématu zaujme, irituje, štví. A nejít jen po příběhu. Měl jsem pocit, že se soubor bravurním způsobem řady věcí dotkl a bylo mi líto, že nikde neupěl.

Jiřina Lhotská: Soubor s příběhem pracoval, byť jen s jednou linkou. Aby mě i tento malý příběh zasáhl, potřebovala bych konkrétní motivace, proč zrovna tato konkrétní dívka odešla z internátu, proč zrovna ona dává na konci pokyn k útoku. Soubor to hraje ve stylizovaných pohybech, ale přišlo mi to malinko „za sklem“, nedokázala jsem se s hrdinkou ztotožnit. Zrůdnost totalitního systému se ke mně přes všechny silné obrazy nedostala.

Viktorie Čermáková: Knížku jsem nečetla a v příběhu jsem se ztrácela. Poslední píseň mi nepřišla jako začátek boje, ale spíš jako pohřební rituál. Síla souboru je v pohybu a ve velké vnitřní investici, citovosti, spolupráci a spoluře.

Dokolaže

Udělal na mě dojem osvětlení, usínání, sen, mělo to pro mě silnou atmosféru. --- Souboru jsem špatně rozuměla. --- Autorské divadlo je mi sympatické, světlo mě ale rušilo, byl to zmatek, hercům nebylo vidět do obličeje. Téma mi přijde hrozně silné, ale jsem zmatený, nevím, jaké téma vlastně soubor mi chtěl přesně sdělit. --- Viděla jsem na jevišti chaos a střet dvou názorů – farmacie a ezoterického přístupu. Téma je pro mě to, že správně mluví dětský hlas, který říká, co potřebuje, a neposlouchá hlasy, které mu říkají, co potřebuje. --- Nebylo tam jednoznačné stanovisko, spíš šlo o vír informa- cí, které se na nás valí a my nevíme, co si z nich vybrat. Člověk se dnes těžko proklesne ke svému názoru. --- Nejvíce mě bavila přidaná témata, která se objevovala nahodile, třeba otázka rodiny. --- Celkově to bylo o komunikaci, o tom, jak se lidé neposlouchají a každý si myslí něco jiného. --- Nevěděla jsem, jestli je to improvizace nebo ne, byla jsem zmatená.

Viktorie Čermáková: Připadá mi, že tady bylo příliš poloviča- tosti ve všech prostředcích – v rytmu, herectví, dramaturgii, tématu, které chce soubor sdělit. Neorientovala jsem se v tom, co chtěl soubor říct. Z toho pak pramenila řada dalších polovičatostí. Příběh mě nikam nedovedl.

Jakub Čermák: Působilo to na mě trochu jako satira, kde nebylo moc humoru. Někde jsem akusticky nerozuměl, co se děje, nebylo to technicky, řemeslně natajmované, možná mi i nějaké věci unikly. Matka, která odmítá dát dítěti v noci napít, měla až obskurní rysy. Cením si toho, že soubor hledá nějaké téma. Oceňuju, že inscenace je ze všeho, co jsem na přehlíd- ce zatím viděl, nejbližší politickému divadlu, které řeší něco aktuálního. Vyplatilo by se ale podívat se na to, jak s takovými tématy pracovat – třeba na zdejší dílně o dokumentárním divadle.

Jiřina Lhotská: První obraz byl pro mě hrozně zajímavý a podobným obrazem představení končilo – jen židle, na které na začátku sedí pacient, je na konci prázdná, postava zmizela, umřela, rozplynula se. Ale prostředek mě prostě k závěru, ke katarzi nepřivedl. Scénky stály samy o sobě, jako gymnaziální skeče.

Pierre Nadaud: Zajímavé bylo, že nám soubor ukazoval lidi, kteří spí, jsou pod vlivem chemie, odmítají bolest, odmítají se vzbouřit proti lékařům. Ale vypadá to, že herci mají odstup, jsou spíše jako loutky, které se před námi v pološeru po- hybují. My říkáme, že chceme, aby nás divadlo probouzelo ale možná nás probouzí tím, že nám ukazuje spící lidi a my říkáme, no fuj, takhle ne.

zapsal -das-

Desgirafes, ZUŠ Jaroměř: Na zdraví!

Někoho možná
chlást spasí

Kolik litrů piva jste s sebou přivezly?

Bára: Průměrně na inscenaci vyjde 15 litrů piva.

Jakého?

Bára: To je různé. Buď Rohozec nebo Krakonoš. Dneska to byl Krakonoš 11.

Jste někým sponzorováni?

Bára: Nene. Jarka je náš hlavní sponzorovatel.
Jarka Holasová (vedoucí): Já mám ráda divadlo.
Bára: A my doufáme, že se to vrátí. A většinou se to vrátí.

Když vám diváci na konci platí?

(všichni kývou)

Kolik toho za představení vypijete?

Bětko: Ono se to zdá, ale není toho tolik. Ale když je to dvakrát za sebou, tak je to o něco víc a je to docela znát.
Jarka: Dneska to bylo poprvé, co hrály dvakrát za sebou. Takže je možné, že každý viděl něco jiného.

Cítily jste rozdíl v hraní prvního a druhého představení?

Jarka: Druhé bylo lepší, to tam napiš.
Bětko: První bylo trochu střízlivé a druhé trochu opilejší.
Jarka: V tom druhém už byl materiál unavený, a tím nemyslím herečky, ale loutky. Ten unavený materiál se začne chovat jinak, než známe. Normálně máme čas ty loutky vysušit a upravit, ale dneska na to po prvním představení nebyl čas.

Ted' v tom běhu se jedna z loutek rozpadla a v okamžiku, kdy se v představení začalo něco dít, dostalo to koule. To tam taky klidně napiš.

Kája: Je pravda, že druhá skupina diváků přišla líp naladěná.

Jarka: Já bych to na diváky nespádala.

Kája: To ne, ale hrálo se nám líp.

Jarka: Po těch dvou pivech, že jo.

Co je pro vás tedy hlavní myšlenka představení? Chlást, který nás všechny spasí?

Jarka: Nevíme, jestli nás všechny...

Bětko: Někoho možná.

Bára: Je to téma představení, ale je to bráno trochu ironicky.

Jarka: Je tam ten nadhled, který byl pojmenovaný v diskusi.

Kdo vymyslel scénu?

Jarka: To vymyslela Bára. Že se tam bude čepovat pivo bylo jasné hned od začátku.

Bára: Protože jsem chtěla sudy.

Jarka: Pak je tam ta rakev. To, co se děje v ní, pro nás znamená delirium těch dvou, který jsou vynešeni z výčepu, aby tam nezvraceli, nechali. A proto se pak vracejí do hospody.

Sedí tady po vašem boku i jediný mužský představitel. Osmnáct už bylo?

Jeník: Já nepiju.

Jarka: Původní záměr byl, že si to holky odehrají samy. Pak jsme zjistily, že potřebujeme někoho, kdo by pomohl. Dodnes jsme Jeníkovi vděčné, že do toho šel.

Podle čeho jste si rozdělili role? Proč právě na tebe Kájo, připadla nevďěčná role rázné hospodské, která nepije?

Kája: Mně to bylo líto.

Bětko: Ono to ale teď jinak nejde.

Jarka: Až v říjnu.

Byly jste spíš v roli nebo jste hrály za sebe?

Jarka: Když člověk existuje na jevišti a má za sebou dramatickou průpravu, tak si s tím poradí. Řekly jsme si, že ty budeš hospodská, vy budete personál. A pojďme zkusit, co to hodí. A dál už jsme to nemusely řešit. Jsem ráda, že bylo znát střihy, kdy hrají holky za sebe a kdy za loutku. Na tom jsme si dávaly záležet.

Vy si holky trouláte na takovou performance, kdy bezprostředně reagujete na to, co se děje na jevišti, v hledišti?

Bětko: Asi jo.

Jarka: Ne asi. Měly by. Je to na tom postavené. Je to dobrodružství.

Bára: Bereme to jako zážitek pro sebe a pro diváky.

Daniela Walová

Náš lodivod už je zas jak kára...

Jaroměřské soubory pod patronací Jarky Holasové mají jedno společné – vždy dokážou zaujmout. Za léta objíždění festivalů sážíte na jistotu, že jejich projekt bude mít nápad, solidní herecké výkony, velmi často rafinovaně vypracované loutky, pozoruhodnou scénu. Tentokrát poměrně nově vytvořený soubor Desgirafes přivezl ironickou hříčku s nápadem nikoli originálním, ale vždy spolehlivě fungujícím. Totiž skutečným pivem, které se čepuje přímo na scéně ze sudu, a rozdává zájemcům. Tenhle moment si z letošního festivalu bezpochyby budou pamatovat všichni. Autenticitu prostředí zajišťuje nejen těsný kontakt s diváky na scéně, tváří v tvář herečkám, kterým zjevně nedělá bezprostřední komunikace s obecenstvem problém, Máme zde tedy iluzi narvané přístavní hospody, kde kontinuitu opilecké noci zajišťuje kolovrátkové opakování oblíbené písně o ožralém námořníkovi doprovázené hrou na harmoniku. Do tohoto prostředí doslova vpadnou dva námořníci, obrovité loutky, s nimiž jsou srostlé dvě herečky, které dohrávají pití piva samy za sebe, a tak dodávají hře jakýsi brechtovský zcizovací efekt, a přiznanou formu divadla na divadle. Princip, kdy do chřtánu loutek (dva rozdílné principy, jedna z nich je mupeták s pusou od ucha k uchu, druhá naopak zdánlivě pusou neotvírá) je nalito několik půllitrů, a následně jsme svědkem toho, jak nápoj opouští tělo zcela lidsky logickým způsobem, až lascivně naturalisticky, je bezpochyby zábavný. Opilí námořníci jsou vyhozeni z hospody, kde zůstali dlužní a... zde teprve v tomto místě navazuje inspirace hororovou povídkou A.E.Poe Král Mor ve formě rakvičkárny. Náhle se ocitáme na místě smrti, a současně ve zcela jiném příběhu. Námořníci prodělají proměnu od velkých loutek v menší maňasy, kteří hrají na scéně vytvořené na horním horizontu. Společně s nimi se ocitáme v domě nakaženém morem. Opileční kumpáni se setkávají se Smrtkou, králem moru, ale spolehlivě ho přemohou alkoholem a uvězní. Zaklapne víko, a celý horní horizont se změní v rakev. Tento scénografický moment zaujme a jen tak mimochodem potvrdí schopnost souboru překvapit zajímavým zapamatovatelným detailem. Následně se vracíme do reality – jsme opět dole v hospodě, ale tady se už zadarmo ani na dluh nenalévá, tak nezbyvá než skončit... Název inscenace Na zdraví! samozřejmě v kontextu s hororovou povídkou vyznívá ironicky, ale v hospodě to vždycky . navzdory všemu - žilo a žije. Dokonce i ta smrtka kostříčka ví, jak si to alespoň na chvíli užít. „Hospodo, jedno pivo a hadr...”

Jana Soprová

loutky
dimenze
hospodoooo
pivo
osmnáct-bylo
nablito
nachcáno
mor
ani
novátorské
rum
lok
osmnáct-nebylo
námořníhospoda

BEZMASKY, DDM Pelhřimov: A letíme...

To, co jsme tvořili,
jsme víceméně i zažili

Jak dlouho váš soubor existuje?

Tereza: BEZMASKY bude fungovat tři roky, ale samozřejmě se nám někteří lidé vyměnili, takže ve stejném složení rok. Tohle představení tvořili nejdříve úplně jiní lidé.

Vedoucí souboru: Tohle představení ze začátku tvořila děvčata: Tereza, Eliška, Anička, Anna, ale potom přišli ještě noví členové ze souboru Struhadlo, který je věkově mladší, a dali

jsme se dohromady, takže někteří byli zakladatelé souboru a někteří do souboru vstoupili teprve letos.

Co vás přivedlo k tématu puberty?

Tereza: Chtěli jsme vytvořit autorské představení a ve skupinkách jsme každý přišli s novým nápadem, za který jsme dostali vynadáno, že je na prd. Nakonec přišla vedoucí souboru s knížkou *7 návyků úspěšného teenagera*, kterou jsme brali jako inspiraci a samozřejmě jsme z ní nakonec vzali minimum.

Z čeho jste primárně vycházeli (z textů, improvizací, knihy)?

Anička: Nejdříve jsme chtěli vytvořit vlastní scénář, a tak jsme si říkali svoje příběhy (například o anorexii), jenomže se nám nepodařilo představení dokončit tak, aby dávalo smysl, takže jsme si příběhy půjčili z knížky a zbytek jsme napsali sami.

Vedoucí souboru: Původně v souboru BEZMASKY bylo sedm lidí, v knize je sedm návyků, takže si každý vzal jeden návyk a vybral si to, co se mu hodilo. Například básnička o díře je z knihy, stejně jako text, kde skupina sedí u ohně. Ostatní texty

vytvořil každý zvlášť a pak jsme je spojili. Z příběhu o sexu jsme si vzali jenom některé otázky a členové souboru na ně reagovali.

Co pro vás znamená puberta?

Anna: Je to přirozená fáze, kterou si projde úplně každý, fáze, ve které dospíváme a potýkáme se s problémy. Téma puberty se nás nejvíce dotýkalo. Chtěli jsme hrát o něčem, co je opravdu o nás.

Eliška: Pubertu neovlivníme, je individuální, ale ve většině případů se tyto problémy shodují s problémy "pubertáků". To, co jsme tvořili, jsme víceméně i zažili.

Vedoucí souboru: Například co se týče tématu anorexie, tak jsme měli dříve v souboru holčinu, která měla s anorexií problémy, byla to chytrá holka, ale na gymnáziu ji třída nepřijala, měla potom psychické problémy a odešla ze souboru. Ale ještě bych se chtěla vrátit k tématu puberty. Někteří ze souboru ke mně chodí už od druhé, třetí třídy, například tady Karel, který ve třetí, čtvrté, ale i páté třídě byl ještě milý, sportovně založený hošík a pak začala puberta... Já jsem říkala: "Karle, co já s tebou budu dělat?" a on odpovídal: "Jo, to musíte vydržet. Já to musím taky vydržet."

Co na to Karel?

Karel: Ne ne!

Jaký pád byste v životě nechtěli zažít?

Tereza: Takový, ze kterého už se nevyhrabu.

Anička: Já jsem hrozný srab, bojím se toho, že si vyberu špatnou vysokou školu, takže takovýhle "pády" беру jako problémky.

V představení se často objevovaly dvě postavy, které řešily danou situaci (protagonista a postava druhá). Byla tato druhá postava hlas okolí, nebo vnitřní hlas protagonisty?

Anička: To bylo u mé postavy, jejím problémem není anorexie, ale spíše to, že ji okolí neslyší. Poté přijde druhá postava, úplně jiná osoba, která si neprošla touto poruchou. Holčina trpící anorexií si pak uvědomí, jak často lidé nepotřebují slyšet: navštívit psychiatra, začni žrát. Potřebují slyšet: "Jo, jsem tady pro tebe a můžeš mi povědět o všech svých problémech."

Jak jste vybírali hudbu k představení?

Eliška: Na to máme tady odborníci.

Tereza: Na youtube jsem našla instrumentální hudbu na svém oblíbeném kanálu, ze kterého čerpáme hudbu na každé naše představení.

Jak se jmenuje?

Tereza: Teď přesně nevím, Slightly music? Jsou to Asiati a hrají na housle.

Veronika Zárubová

Porouchané letadlo

Obraz jednotlivců - teenagerů, kteří tvoří budoucí svět, jejichž dospívání není bez zádrhelů, a je třeba je „opravit“, aby se mohli stát součástí fungujícího celku, letadla, které letí bez nehod vpřed, by se bezpochyby dala aplikovat i na svět dospělých, kde se velmi často cosi porouchá... ale to už by byla jiná hra, jiné představení. V případě pelhřimovského DS MEZMASKY je tu ovšem projekt, který se k této přehlídce velmi dobře hodí. Generační výpověď. I když vychází z motivační knihy Seana Coveyho Sedm návyků úspěšných teenagerů, při zpracování slouží pouze jako záchytný bod, tedy jakýsi rezervoár nápadů. Problémy teenagerů byly a jsou v podstatě podobné po celém světě (vyloučíme-li extrémy), doba a místo na tom příliš nemění. Nepochybují o tom, že každý ze zúčastněných herců musel do interpretce vložit určitý kus sebe sama, svých zkušeností, traumat a nejistot. Celek je rámován symbolikou letadla, které nevzlétne, pokud nefungují všechny součástky. Parta mladých herců před očima diváků ve formálně různorodých epizodách, s různou mírou autenticity a herecké šikovnosti, upozorňuje – chvílemi až edukativně – na rozmanité problémy, které mladé lidi trápí. Samozřejmě, ty problémy se opakují, takže by bylo snadné nazvat je klišé. Každá generace si je ovšem sama musí pojmenovat, vyslovit nahlas a poprat se s nimi. Zarámování jednotlivých epizod opakovanou snahou vzlétnout a postupným „vybarvováním“ prostoru, když jednotlivci postupně svlékají svou černou krycí barvu a přidávají další součástku = barvu k celku, by získalo na důrazu narušením stereotypu (snad postupným zkracováním této pasáže až k pouhému náznaku?) Patrně každý divák si ovšem v pestrém pojetí epizod může najít některou, která jej více osloví, zaujme, zkrátka své téma. Pro mě nejzajímavější byly především dvě epizody: stylizované vyprávění kolem ohně, kde každý z přítomných nechtěl přiložit své polínko z jiného důvodu; kvůli rozdílnosti rasové, náboženské či názorové; a závěrečné povídání o sexu, na které reagovali jednotlivci obracení zády k divákům nonverbálně, ale velmi výmluvně - přihlášním se, pokrčením ramen či pohybem hlavy. Právě v těchto pasážích jsem měla největší pocit autenticity, snad i proto, že se tu hrálo kolektivně, s podporou ostatních, takže se individuální nejistoty rozplynuly. Zkrátka, i takový soubor funguje jako to letadlo. Tak možná jen trochu více vyladit klimatizaci...

Jana Soprová

dovolenka
bravíčko
roztomilý
mladistvý
zajímavý
upřímnost
překrásné
letadlo
vzdělávací
puberta
je současná
wow
paráda
milý
skittle
příjemné
duha
super
neurazí

Vytrženo z diskuse

Na zdraví!

Hrozně se mi líbilo pivo na začátku a interakce s diváky, jak hospodská chodila a komunikovala s lidmi. --- Fascinovala mě scénografie a práce s ní. --- Bylo to nádherně hravé, loutky byly skvěle zpracované. --- Líbily se mi loutky, ale občas mi to přišlo jenom jako přehlídka loutek a toho, co dokážou. Chybělo mi to tam něco víc. --- Bavilo mě, že tam herečky byly za sebe, ale s nadsázkou. --- Nejsem si jistá poselstvím, co nám chtěly říct. Fascinovalo mě přenesení atmosféry a emocí. --- Práci s loutkami bych v některých momentech trochu zdokonalil. --- Zmátla mě morová rána, dokud se hrálo v hospodě, stačilo mi, že se do loutky dá lít pivo, ale mor mě svedl na scestí. --- Mně se mor líbil, protože mi dával otázku, o čem představení bude, kladla jsem si díky němu otázku, o čem vlastně hrají. Chtěla jsem taky pochválit moment, kdy se otevřela rakev.

Jakub Čermák: Velmi jsem si užil začátek, ocenil jsem schopnost komunikace, schopnost vytvořit atmosféru. Dvě velké loutky jsou zábavné a fantastické, jen mi přišlo, že by se některé věci daly dotáhnout, aby byl soubor maximálně precizní. Padalo mi to, když jsme čekali na další piva, narušovalo mi to rytmus. Soubor je blízko toho, aby se mu podařilo to celé dotáhnout. V druhé části, která je podle Poea, mi rakvičkárna dost fungovala, ale i tady jsem měl pocit, že by ji bylo dobré dotáhnout. A pak jsme se vrátili do hospody, ale nevěděl jsem, proč vlastně. Nepochopil jsem, proč je rámec takhle postavený, sežral spoustu času a energie, ale na to, aby nám dotlačil ústřední sekvenci, mi to nefungovalo v rámci tektoniky celého díla.

Viktorie Čermáková: Ráda jsem chodila na rakvičkárnu, kterou hráli dva bezdomovci s opravdovým morčetem o smrti a o čertovi. Byla nekonečně vtipná.

Pierre Nadaud: Soubor hodně prezentoval svou vlastní povahu. Nehrál postavy, byl přítomný tady a teď.

Jana Soprová: Měla jsem možná u souboru přehnaná očekávání. Loutky byly samozřejmě skvělé, byla tady i autentická, schopnost komunikovat s diváky. Ale chybělo mi více příběhu, čekala jsem, že inscenace bude více než o tom pití. Přišlo mi to jako reklama na Božkov. Byla jsem z toho trochu zmatená.

Jakub Hulák: Přemýšlel jsem nad dramaturgií. Poeova povídka je hodně o chlastání, ale dva námořníci v ní nemají peníze, utečou z hospody bez placení, jsou pronásledováni a utečou do zakázané zóny, kde je mor. V povídce na sebe děj kauzálně navazuje, jedno vyplývá z druhého, soubor ale tyto motivace opomíjí.

A letíme...

Soubor na mě zapůsobil upřímnou energií, která proudila z jeviště, celou dobu jsem s nimi šla. Možná je to začínající soubor, ale vysílá o sobě upřímnou zprávu. --- Líbilo se mi, že letadlo nefungovalo, dokud nemělo všechny své části. --- Líbilo se mi, že témata vycházela z herců. V řadě z nich jsem se viděl. Když ale nastolili, že se svléknou do barvy, věděl jsem, že to postupně udělá každý až do konce. --- Bylo to milé, seděla jsem ale víc vzadu a někdy hercům nebylo moc rozumět, obzvlášť když hrála hudba. --- Bylo to určené asi pro jiné složení diváků, spíš pro základní školu, pro mě to bylo roztomilé, ale zas tolik mi to nedalo. --- Mě právě překvapilo, že jsem si z toho vzala nějaká témata, která řeším, i když jsem si myslela, že to bude jen pro pubertáky. --- U posledního tématu sexu jsem měl pocit, že to nebylo autentické, ale jako by šlo spíš o pohled dospělého. --- Myslím, že kdyby se s letadlem pracovalo trochu víc, mohlo to být zajímavější.

Jana Soprová: Jde přesně o představení, které na Mladou scénu patří. Inscenace mě potěšila, i když není dokonalá. Původně jsem si myslela, že jde o autorský text, až později jsem se dozvěděla, že jde o zpracování nějaké motivační knížky. Představení mělo pečet autenticity, včetně některých nešikovností.

Jiřina Lhotská: Líbila se mi upřímnost a potřeba předávat svoje vidění světa, svoje trápení. Soubor si vzal text, který je hodně nedramatický, ale v závěru se mu povedlo vytvořit krásný divadelní obraz. Chtělo by to možná na některé momenty se podívat tak, aby je herci dokázali zpracovat s nadhledem a nadsázkou. Ve dvou situacích se objevuje zdvojená postava, říkala jsem si, jestli by nestálo za to tento princip použít i v jiných situacích. Stavění letadla bylo očekávané a zdlouhavé, možná by to chtělo pracovat se zkratkou.

Pierre Nadaud: Soubor v herectví dbá na pauzu, bylo to výrazné a příjemné na poslech. Soubor zvolil výpověď, která není osobní, není vlastní, ale musel na ní herecky pracovat. Herci by snadno mohli být trapní, ale nebyli.

Jakub Čermák: Narážel jsem na limity zpracování, které mi přišlo ilustrativní. Jeden moment ale pro mě měl velkou sílu: když herci sedí zády k divákům a jeden z nich se ptá na jejich názory na sexualitu. Měl jsem pocit, že tam je okamžik, kdy dávají nahlédnout dovnitř lidských bytostí a bylo to pro mě silné. Herci najednou mají odvahu s námi něco skutečného sdílet.

Viktorie Čermáková: Jako vstup do světa divadla je to skvělé. Nebyla jsem si ale jistá mírou autenticity.

zapsal -das-

Výprava do pralesa aneb na návštěvě u Tarzanů

 seminář Tarzani

Po překročení prahu tělocvičny DDM Duha se člověk ocitá v hustě porostlém tropickém lese. Ze stropu se na zem svíjejí dvě impozantní šály jako liány a další lana a provazy stočené do oblouků. Shluklé malířské stojany na rohu místnosti tiše a oddaně napodobují mangrovové houští. Účastníci kurzu vzdušné akrobacie alias obyvatelé džungle se líně probouzejí ze spánku. Začínají pomalým protahováním hlavy a končetin do rytmu klidně znějící hudby. Po podlaze se plazí zkroucená těla do všelijakých forem a tvarů, jak jim to vlastní možnosti dovolí. Se zavřenýma očima si uvědomují těžiště, orientují se v prostoru a ve své tělesné schránce. Rozcvičení nabývá na dynamice se zrychlujícím se tempem hudby. Pralesní biotop ožil a ovládl celou místnost. Tu vyzve dva Tarzany a jedenáct Tarzanek drobná lesní divoženka Eliška, aby si připomněli včerejší nácvik zákona džungle a vydali se na zkušební lov. Drápy a pařáty se zuby nehty chopí šál, provazů a lan. Dělalí výmyky, visí hlavou dolů, houpají se, šplhají. Bác. Plosky nohou dopadají na povrch tlusté žíněnky, která by zmírnila případný pád hlavou dolů. K žádnému ale nedojde, poněvadž se přítomní pohybují na visícím náčiní suverénně jako pravá pralesní zvěř. Ale je to náročné. Oddechují a mnou si rozbolavěle prsty po dlouhotrvajícím zatínání dlaní.

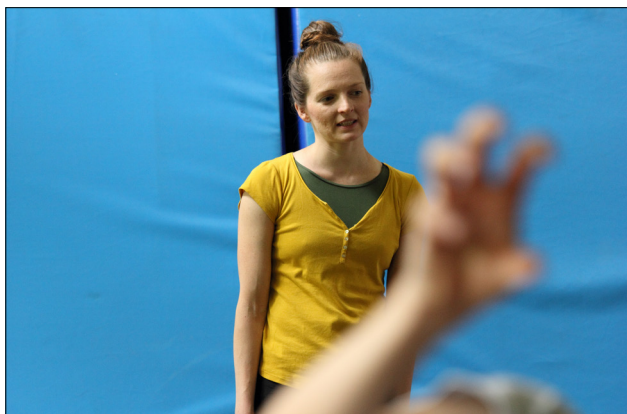
Zákon džungle je ale neúprosný a je potřeba přikročit k nové lovecké technice. Eliška předvede první neznámý úkon dne. Vyšvihne se na lano zavěšené do oblouku, visí hlavou dolů a nohama pevně svírá lano. Vypadá jako netopýr. Pak vyřkne do pléna: “Kdo si na mě teď sedne?” Chvilí je ticho, ale vzápětí k ní odvážně přistoupí jedna slečna a začne po ní šplhat. Eliška nastavuje své paže jako podpěry a dívka po ní mrštně jako ještěrka vyšplhá a usedá na zadek. Ostatní okouzleně hledí na tu podívanou umocněnou rytmickým duněním bubnů z reproduktorů a odmění dvojici potleskem. “A teď si na mě stoupni.” A jak Eliška praví, tak dívka udělá, a rázem na ní skutečně stojí. Další obdivný aplaus. Pak to samé mají zopakovat i ostatní ve dvojicích. Po chvilce váhání se k činu odhodlají první Tarzanky, přičemž se jedna začne sápat po laně a druhá z dvojice po ní. Zdařile se pokoušejí o podobný kousek, jakému byly před chvílí svědky. Je fascinující sledovat, jak se každý po svém dokáže vypořádat se svou kořistí a s menší či větší obratností se pohybovat v několika metrech nad zemí. Postupně si zkoušejí další Eliščiny triky a figle. Navzdory zamotávání se do látek a provazů vše působí nespoutaně a nespoutaně.

Můj dojem koneckonců potvrzuje sama lektorka semináře Eliška Brtnická. Od malička se věnovala gymnastice, vyzkou-

šela si akrobatický rocknroll, až nakonec její cesta logicky vyústila k novému cirkusu. Workshop koncipovala tak, aby si účastníci našli vlastní cestu k závažné akrobacii a přistupovali k ní především tvořivě a hravě. “Ideální je, když člověk pracuje tak, jak mu to tělo dovoluje. Když se jede striktně přes konkrétní techniku, může to způsobit i nějaké zranění.” Seminaristé si tak spíš než nacvičenou techniku mají odnášet důvěru, že na něco můžou vylézt, z něčeho můžou viset, pohybovat se ve vzduchu a po prostoru. Účastnice kurzu Bohuslava je s jeho náplní a vedením spokojená: “Měla jsem strach, co se tady po nás bude chtít, ale mile mě překvapilo, že tohle všechno zvládnou. Člověk udělá pro tělo něco jiného než je obvyklé. Naprosto to splnilo moje očekávání.” A dodává, že jí vůbec nevadilo, jak je seminář kontaktní a člověk se neustále někoho dotýká a na někoho šlape. Z názvu Tarzani už totiž kromě živelnosti a hravosti vyplývá také jistá dávka odolnosti vůči nepohodlí a bolesti. Lektorka Eliška to shrnuje takto: “Začátečníky nejvíce potrápí bolest. Tlačí to, bolí a řeže. Můžete se spálit. Ale člověk si musí na bolest zvyknout a když trénuje delší dobu, tak si najde způsoby a techniky, kdy to bolí méně. A pak si stačí chvíli dát pauzu a už to zase tlačí.” Inu, přežít v pralese není pro žádné padavky. Takže zatnout zuby a svaly na rukou a hurá do vzdušného víru! Děkujeme Elišce za odkrytí tajemství vzdušné akrobacie a nahlédnutí do její tvořivé džungle.

Daniela Walová

Bipolární seminář

seminář Herecký seminář

Seminář Herectví pod vedením lektorky Michaely Váňové se v zásadě pohybuje mezi dvěma póly. Klidným a energickým, jedná se v podstatě o takový bipolární seminář, ve kterém jsou tyto fáze odděleny přesným řezem.

1. fáze — klid

Do seminář jsem vpadl v domluveném čase, tedy o půl jedenácté. Očekával jsem už od vstupních dveří řev, slzy, vztek a další atributy, které se obecně pojí k hereckému umění. Ve třídě však panovalo neobvyklé ticho. Účastníci semináře seděli u stěn místnosti a jen potichoučku si povídali. „Zrovna máme pauzu,” vysvětlila hbitě lektorka Michaela. Aha, tak proto se všichni mlčky a unaveně krčí podél stěn.

2. fáze — energie

Miša energicky svolává do společného kroužku a vysvětluje další aktivitu. Zdá se, že její síla a energie přeskakují na frekventy, protože o minutu později už se všichni v šílených grimasách válejí na zemi. Samozřejmě, aby byla aktivita co nejefektivnější, následuje krátká reflexe. V manické fázi se pak seminář nese ještě chvíli: všichni společně drží rytmus v kruhu a posílají si signály; nejdříve jeden, poté dva a někdy dokonce i tři. Pro některé test inteligence, pro některé jednoduchá hra, přesto energie prýští všude kolem.

3. fáze — klid

V další fázi si seminaristé hledají společný rytmus chůze v prostoru. Nejdříve pomalejší „jedničku” poté rychlejší „dvojku”. Když si je Váňová zcela jistá, že jsou její studenti zcela naladěni, vpouští nás do pomalého a meditativního cvičení s názvem „Padám”. Pravidla jsou jednoduchá, kdo má chuť, zařve „padám!” a začne padat dozadu. Úkolem ostatních je pak padajícího společně chytit a položit na zem. Z původních patnácti nás nakonec stojí už jen sedm a o to je cvičení intenzivnější. Samozřejmě následuje krátká reflexe, ve které Miša vysvětluje, že tuto aktivitu je možné zobecnit a pojmenovat skrz ni základní „potřeby” herce: kontakt, důvěra, spolupráce, schopnost improvizovat, předvídat a další...

4. fáze — spojení energie a klidu

Pomyslné vyvrcholení dnešního seminářového dne začíná Michaela slovy: „Kdo chce být na jevišti úplně nahej?” Pravda, zpozorněl jsem. Lektorka dostává záchvat smíchu a říká „že tak to nemyslela, že to myslela metaforicky...” A pak ještě dodává: „To do zpravodaje nedávej, Vítku!” „Neboj Mišo, nedám,” odpovídám a jdu si udělat poznámky do zápisníku. Lektorka semináře herectví však měla pravdu i metaforicky i doslovně. Zadáání bylo jednoduché, na jeviště šli dva aktéři a jejich úkol byl jasný, ne však snadný: zaujmout publikum a přebrat pozornost svého “soka” na sebe, jakýmkoli způsobem. První dvojice vyšla před diváky, Miša zapnula odpo-

čítávání minutového časového limitu a už se objevily obří grimasy a hlasité skřeky, které se draly z úst obou soutěžících. Pozornost se přelávala z jednoho na druhého. Jakmile proběhla reflexe, našla se další dvojice, kde jedna z dívek vybrala jinou metodu: když začal běžet časový limit, lehla si na zem a začala hrát etudu, ve které měla co nevidět porodit. Pozornost se přesunula na ni, takže ačkoli vedle ní byla druhá křičící a skákající dívka, stejně nás více zaujala minisituace porodu. První náznak, že klid dokáže zvítězit nad energičností. V další dvojici oba opět zkoušeli metodu hlasitosti, ovšem neúspěšně, a proto jeden ze seminaristů zklidnil své pohyby a začal parodovat (celkem přesvědčivě) našeho pana premiéra. Pozornost se opět přesunula k němu. Napadlo mě, zda-li by se tento princip klidu dal ještě prohloubit, když mi tedy Michaela nabídla participaci, neváhal jsem a šel jsem si to zkusit. Můj protihráč zvolil metodu alá sebevražda a běžel k otevřenému oknu a pokoušel se “jakože” vyskočit. Já jsem zůstal ve středu jeviště a jen upřeně upíral pohledy do diváků, kupodivu však jejich pozornost skákala spíše na mě. Když jsem měl pocit, že už mi teče do bot a jejich pozornost mizí, napadla mě jediná myšlenka: EXTRÉM. Došel jsem pomalu k umyvadlu, kde jsem si polil hlavu vodou, poté jsem došel k lávhi a začal v podstatě waterboardovat sám sebe. Zajímavá zkušenost; aneb co všechno člověk udělá pro pozornost?

Každopádně jsem se naučil, že vnitřní napětí je daleko zajímavější a poutavější než přílišná exprese. Díky Míšo i všem seminaristům, zase příště!

Vít Zborník

Co se na Mladou nevešlo

Na celostátní přehlídku Mladá scéna 2019 bylo doporučeno deset dalších inscenací, které v Ústí nad Orlicí neuvidíme. První z nich byla programovou radou vybrána, ale soubor se z časových důvodů nemůže přehlídky zúčastnit. Dalších devět se už do programu Mladé scény nevešlo – u některých z nich programová rada vzala v úvahu, že inscenace zároveň postoupila na celostátní přehlídky Šrámkův Písek či Wolkrův Prostějov. Poslední inscenace ze seznamu byla nestandardně navržena z přehlídky činoherního divadla v Horažďovicích:

Hate Open, Čupakábra, ZUŠ Jihlava

Zápisky Anny F., Dolls, ZUŠ Střezina, Hradec Králové

To i ono, Oldstars, Praha 10

Kabaretní kuriozita, CIVÁRAMO s cibulkou, ZUŠ Veselí nad Moravou

Nepřítel lidu, VTAHU, Brno

Holky Elky, 4+1, ZUŠ R. Schumanna, Aš

Modrovous, Kolegium hraběte Šporka, Provodov

Tak trochu sen noci svatojánské, Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště

Kód Ypsilon, Divadlo 42 °C

LIDÉ NÁS MAJÍ rádi, HOP-HOP, ZUŠ Ostrov

-org-

WANTED! Wet or Alive!

Šerif okresu Ústí nad Orlicí vyhlašuje odměnu za dopadení nebezpečného kriminálního, známého pod přezdívkou Mokrá Kyd. Přepadává semináře Mladé scény, nic netušícím účastníkům krade lahve s vodou a pak se tekutinou před jejich zraky polévá. Smočivše si svršky i spodky, neváhá se před zraky vyděšených seminaristů též obnažovat! Za dopadení a usušení zákeřného perverzního vodomila nabízí šerifova kancelář štědrý odměnu! Podobiznu padoucha přikládáme níže:

TEATROLOGICKÝ VÍTKŮV ÚL

/zkráceně *TEATRO VÚL*/

Vít Zborník, teatrolog bez titulu, zvaný Včelí bodnutí, vám ve své rubrice každý den zprostředkuje pojem či pojmy ze světa nejmodernějších teatrologických termínů.

Problém post (post post) moderní teatrologie je v tom, že jí celkem nikdo nerozumí.¹ Přesto se pokusím přinést to nejzajímavější (a nejjednodušší) z tzv. „divědy“ po lopatě a zjednodušeně.

Pojmy pro dnešní den:

DIVADLO = „Divadlo je poslední ostrov autentické komunikace, kde vnímatel a aktér vytvářejí autopeotickou zpětnovazební smyčku za účelem vyvolání racionální či emocionální reakce vnímatele, aktéra či obou“²

JEVIŠTĚ = „Místo, kde se odehrává akčně-reakční spoly-cyklus dění, ve kterém fenomén veřejné události převyšuje nad aktivitou percepční multistability“³

HLEDIŠTĚ = „Tam, kde sedí diváci.“⁴

¹ ZICH, Otakar a Ivo OSOLSOBĚ. *Estetika dramatického umění: teoretická dramaturgie*. 2. (v Panoramě 1.) vyd. Praha: Panorama, 1986. *Dramatické umění (Panorama)*.

² BALME, Christopher B., Erika FISCHER-LICHTE a Stephan GRÄTZEL. *Theater als Paradigma der Moderne?: Positionen zwischen historischer Avantgarde und Medienzeitalter*. Tübingen: Francke, c2003. ISBN 3772027962.)

³ FISCHER-LICHTE, Erika a Dagmar WALACH. „Als Schauspieler fühle ich mich“: Gustaf Gründgens (1899-1963) : ein Berliner Symposium. Berlin: Bostelmann & Siebenhaar, c2000. ISBN 3934189539.

⁴ já

Vít Zborník

... pokračování ze strany 1

Moje poprvé...

V akci

Jedince s bujnou fantazií a smyslem pro dvojsmysly předem upozorňuji, že jsem absolvovala seminář, kde se lidé vznášeli na lanech a šálách, nebo dělala rozhovor se členem lektorského sboru. Já jen, aby bylo hned od začátku jasno, o čem je řeč!

Nahoru a dolů, sem a tam, rychle a pomalu. Vzduchem létají končetiny, je slyšet nářky, hecování a funění. Chvilka na odpočinek. Pak znova, ale docela už to bolí. Pocit zadostiučinění. Zvládli jsme to! Takto lze slovy zhmotnit atmosféru workshopu Tarzani, který vede Eliška Brtnická. Letos na Mladé scéně prožívá své poprvé v roli lektorky semináře. Tohle jsou její dojmy: "Pro mě je to fajn. Mám hrozně ráda tady tu věkovou skupinu. Je to sice na jednu stranu občas citlivý, ale zase mám pocit, že když už sem ty děcka jedou, mají motivaci a dobře se s nima dělá. Baví mě to." Nemůžu než nesouhlasit, protože energie, která se tělocvičnou kromě letících těl nesla, byla doslova nakopávající. A tak se ještě v rytmu divé pralesní fauny ženu do redakce a zapisuju bezprostřední zážitky.

Přidám, pak uberu, ale pořád to není ono. Pravidelně se opakující údery prstů do počítače jsou narušeny neuceleným tokem myšlenek. Přidám, ale pak zase uberu. Potřebuju pauzu. A kafe. Když tu náhle, změna atmosféry. Necháávám se unášet na vlnách francouzského šarmu a povídám si s Pierrem Nadaud, který na Mladou scénu zavítal také poprvé a to jako člen lektorského sboru: "Hodně se toho tady učím," uzavírá svou roztomile francouzskou češtinou naše půlhodinové povídání. A než se naděju, ocitám se v hloučku lidí čekajících na první představení dne. Vedle sebe zastihnu mladíka a ptám se, jak se mu tu líbí. Potutelně se zaculí: "Jo moc. Ale moc jsem toho v noci nenaspal." Aby ne, když je tady coby účastník poprvé.

Zkrátka a dobře, nás, kteří absolvujeme své poprvé na Mladé scéně, je víc. Prvotní očekávání nabývají jasnějších kontur, proměňují se v zážitky a konkrétní situace. V seminářích si účastníci osahávají vybranou disciplínu, jistí členové lektorského sboru se prý stávají méně přísnými a soubory nalézají společnou notu při zpívání s kytarou. I já už se cítím o něco jistější než předchozí den, orientuju se v chodu festivalu i ve městě. Jen ten konec už mi nějak nejde dodělat. Tak radši nic nepřidám ani neuberu a jdu spát!

Daniela Walová

Můžete alespoň prozradit, o co vám při tvorbě představení jde?

Myslím, že slovo setkání je výstižné. Je to taková křížovatka. Je to událost. Je to proměna, pohyb. Musí se to připravit, aby to bylo setkání a ne opakování. Setkání nejen s diváký, ale také s lidmi, se kterými pracuji, se sebou.

Na vašem profilu na JAMU se můžeme dočíst, že jste filozof, klaun, tanečník, choreograf, režisér, pedagog. Se kterou z těchto rolí se nejvíc ztotožňujete?

Já si s tím trochu nevím rady. Nevím, co znamená dělat tolik věcí. Myslím, že nejsem nic z toho. Ani Pierre Nadaud.

A kdo jste?

Já nejsem Pierre Nadaud. Jsem ten, který neodpovídá na tu otázku. Je to strašně divný, nechápu, jak jsem k takovému množství věcí došel.

Kdybyste si měl vybrat zvíře, jehož pohyb vás fascinuje?

(dlouze se zamyslí) Myslím, že rys. To je ta šelma, která žije v horách? Má dlouhý ocas, který ho vyvažuje, a je šelma, takže je měkký a má super vztah se Zemí. A taky kůň. Kentaur.

Daniela Walová

Krátce

- pro Viktorku: chroust obecný (*Melolontha melolontha*, Linné, 1758) je velký brouk měřící až 3 cm, létající obvykle za soumraku, kdy může svými nálety člověka obtěžovat. Pro chrousta obecného je charakteristické hnědé zbarvení a zlaté chloupky pod krovkami. Dospělci dosahují velikosti 25–30 mm.

Kdo páchá Mladou na Malý?

Daniela Walová, Irena Knetlová, Veronika Zárubová, Vít Zborník, David Slížek, Lenka Huláková, Jakub Hulák a další.

Neprochází jazikowou koregtůrou...